

Въ послѣдната се прибиратъ и госте. Сѣно, слама и добитѣкъ се държатъ въ особни малки обори край село. Селата повече сж разположени по брѣжинки и иматъ хубавъ амфитеатраленъ изгледъ. Приличатъ на малки паланки.

Голѣми семейства сж запазени само въ Долна Прѣспа, дѣто казватъ, че имало случаи въ единъ домъ да живѣе родъ до 4. и 5. поясъ. Селото *Койнско* тамъ се състои само отъ единъ родъ, отскоро раздѣленъ на двѣ кѣщи¹⁾. Въвъ всичкитѣ други части родоветѣ бързо се дѣлятъ. Синоветѣ излизатъ при женитбата си въ отдѣлни кѣщи още при живота на своитѣ родители. Домашнитѣ интравы сж много чисти и безукорни. До като разженвания въ Охридско и Горна Прѣспа и въ Пелагонийската Епархия сж доста чести, въ тия краища тѣ сж голѣма рѣдкостъ.

И въ тази група прѣобладаватъ тъмно-кожи, тъмно-коси типове, както и въ първата. Въ Костурско се срѣщатъ много често хора хубавци съ правилни чърти, тънки вѣжди, тънки черни мустаци и правилни хубави носове. Бие въ очи една особеностъ на черепа на българитѣ отъ Кукушко, Гевгелийско и Дойранско: главата е сплеснатата отъ двѣтѣ страни, челото тѣсно, лицето тѣсно и дългнесто и тилната кость всекога много изпъкнала²⁾.

Отвѣдъ Карадагската Верига въ Сѣрското широко поле живѣятъ българи, които въ главни черти сж еднакви съ *източнитѣ тракийски българи*; тѣ завзиматъ освѣнъ Сѣрско още Драмско Поле, цѣлата южна половина на Пиринъ Планина, срѣдната и южна половина отъ долината на р. Места съ цѣлата сегашна Неврокопска Каза и минаватъ Родопитѣ, та се сливатъ съ жителитѣ отъ Тракийска Равнина. И тукъ сж заличени племенни отдѣлни имена. Само жителитѣ на селата около Пиринския върхъ Али Ботушъ носятъ особно име *мърваши*. Това сж единъ редъ рударски села, които обхващатъ богатитѣ съ желѣзна руда села между Сѣръ, Демиръ Хисаръ, Мелникъ и Неврокопъ³⁾. Това име има свръзка съ рударството. „Мърва“ наричатъ тамошнитѣ хора ситнежъ отъ вжглища. И мърваши първоначално трѣбва да сж се наричали само вжгляритѣ, „угляри“ въ Кратовско. Сега думата „мървакѣкъ“ се употрѣбѣа често вмѣсто рударство.

Говорѣтъ на тия българи принадлежи къмъ източно-българския говоръ съсъ всичкитѣ му главни особености. Селата имъ сж сбрали на едно мѣсто, кѣшитѣ въ мървишкитѣ села сж угледни, което е

¹⁾ *** Битоля, Прѣспа и Охридско. Сб. М. IX. 30—31.

²⁾ *** Великденска расходка по Поленинско. Сб. М. IX. 684.

³⁾ *** Пътуване по долинитѣ на Струма, Места и Брѣгалица. Сб. М. XIII. 351.